

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, ПРОЦЕСУ ТА СУДОУСТРОЮ

УДК 343.2/.7

DOI 10.37772/2309-9275-2021-2(17)-11

МИСЛИВИЙ ВОЛОДИМИР АНДРІЙОВИЧ
доктор юридичних наук, професор, професор кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

МИКИТА АНГЕЛІНА АНДРІЇВНА

студентка 2 курсу факультету соціології та права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ВБИВСТВО ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ ТА ЙОГО РОЗМЕЖУВАННЯ З УМИСНИМ ВБИВСТВОМ

У статті розглядаються питання правової характеристики поняття «вбивство», як заподіяння смерті іншій людині, а також розмежування вбивства через необережність (ст. 119 КК України) від умисного вбивства (ст. 115 КК України), що відбувається за елементним складом вище згаданих злочинів, побудувавши кримінально-правову характеристику за такими критеріями, як: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона, спосіб вчинення, форми вини, покарання, пом'якшуючі та обтяжуючі обставини.

Ключові слова: вбивство, умисне вбивство, вбивство через необережність, особа-злочинець.

Постановка проблеми. Аналіз стану злочинності в Україні показує, що одним із поширених видів кримінальних правопорушень являються злочини проти життя та здоров'я людини, які на сьогодні в її структурі складають близько 13,0 відсотків. Найбільш небезпечними серед них є посягання на життя людини, і, зокрема, вбивства через необережність. Незважаючи на загальний об'єкт посягання, наслідки умисних і необережних посягань на життя людини, а також суспільну небезпечність, що поєднує ці діяння, вбивства через необережність мають свої специфічні особливості, які повинні враховуватися при їх кримінально-правовому аналізі, кваліфікації, призначенні покарання та розмежуванні з умисними вбивствами.

Наведені положення обумовлюють актуальність обраної теми дослідження.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини кримінально-правової охорони життя людини.

Предметом дослідження є кримінально-правовий аналіз вбивства через необережність та його відмінність від умисного вбивства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Згідно зі ст. 27 Конституції України кожна людина має невід'ємне право на життя, ніхто не може бути свавільно позбавлений життя, а обов'язок держави, в свою чергу, – захищати життя людини [1]. Захист життя індивіда, як обов'язок держави, проявляється у встановленні кримінальної відповідальності, закріпленої в ст. 119 «Вбивство через необережність» Кримінального кодексу України (далі – КК України).

Теоретичним підґрунтям дослідження проблеми вбивства через необережність слугують праці вчених-юристів, зокрема, М. І. Бажанова, В. І. Борисова, С. В. Бородіна, В. О. Глушкова, О. В. Гороховської, І. О. Зінченка, В. І. Тютюгіна, О. В. Ус, Е. М. Кісілюка, В. М. Куца, М. М. Єфімова, С. Я. Лихової, В. В. Сташиса, В. В. Шабистого та інших науковців.

Разом з цим, в умовах розвитку суспільних відносин, ускладнень соціальної сфери, досягнень технічного прогресу, зростання побутових, психологічних, моральних та інших навантажень на сучасний соціум правове забезпечення охорони життя людини вимагає подальшого дослідження, зокрема ролі кри-

мінального законодавства та правозастосовної практики в питаннях кримінальної відповідальності за вчинення необережних деліктів і, зокрема, позбавлення життя людини.

Мета даного наукового дослідження полягає у поглибленні теоретичних знань щодо кримінально-правового аналізу злочинів, пов'язаних із позбавленням особи життя через необережність, окреслення сутнісних ознак складів цих діянь, а також проведення межі між вище згаданим правопорушенням та умисним вбивством.

Наукова новизна дослідження полягає у висловленні пропозицій щодо уточнення об'єкта злочинів, які посягають на життя особи, визначення місця цих посягань в структурі Особливої частини КК України, невідповідності терміну «вбивство» відносно сутності цього злочину, легалізації «необережного співзаподіяння» стосовно цих діянь, більш точної правової визначеності цього злочину шляхом зміни його назви, внесення відповідних пропозицій до проекту майбутнього КК України.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Враховуючи це конституційне положення, законодавець має приділяти особливої уваги кримінально-правовій охороні життя та здоров'я людини. Отже не випадково він, вважаючи ці посягання найбільш небезпечними, встановив відповідальність за їх вчинення у розділі II «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи» Особливої частини КК України. Внаслідок високої суспільної небезпеки та у зв'язку з їх значною поширеністю злочини проти життя і здоров'я людини знаходяться під увагою кримінально-правової теорії та правозастосовної практики. Так, аналіз судової практики останніх років показує, що, серед усіх вбивств з пом'якшувальними обставинами (статті 117-119 КК України) кількість осіб, засуджених за позбавлення потерпілого життя через необережність, щорічно становить близько 15 відсотків.

Звернення до ч. 1 ст. 115 КК України дає можливість з'ясувати, що «вбивство» у чинному законодавстві сформульовано як «умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині» [2], що передбачає покарання у виді позбавлення волі на строк від семи до п'ятнадцяти років. Водночас, позбавлення життя іншої особи з необережності як поняття законодавцем у ч. 1 ст. 119 КК України не розкрито, а визначено як «вбивство, вчинене через необережність». При цьому варто відзначити, що санкція цієї норми передбачає значно менш суворе покарання у порів-

нянні з санкцією ч. 1 ст. 115 КК «Умисне вбивство», а саме – «обмеження волі на строк від трьох до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк» [2].

Таким чином, законодавець в обох наведених статтях першим і ключовим юридичним терміном, який визначає сутність вказаних злочинів, використовує тотожне поняття – «вбивство». У цьому контексті варто визначити межі життя людини, адже поняття «життя» означає, що людина має народитись, тому початком життя в біологічному та соціальному розумінні вважається початок фізіологічних пологів. У свою чергу, вбивство характеризується фактичним настанням смерті потерпілого, тобто кінцевим моментом життя внаслідок зупинки серця, розпаду клітин центральної нервової системи, через припинення постачання кисню, й смерті мозку [3, с. 1]. Таким чином, можна зробити висновок, що «вбивство» – це протиправне заподіяння смерті іншій людині.

У зв'язку з цим, при застосуванні вказаних кримінально-правових норм, поєднаних між собою одним ключовим терміном, у правозастосовній діяльності виникає необхідність їх розмежування. Розмежування умисного вбивства (ст. 115 КК України) та вбивства через необережність (ст. 119 КК України) вимагає аналізу елементного складу вказаних злочинів через побудову їх кримінально-правової характеристики за об'єктивними, суб'єктивними й іншими ознаками та відповідного порівняння вказаних посягань.

Визначення безпосередніх об'єктів умисного вбивства і вбивства через необережність та їх порівняння в кримінально-правовому розумінні показує, що вони є тотожними, оскільки таким об'єктом є не просто «життя людини», як часто стверджується в юридичній літературі, а «життя людини як сукупність суспільних відносин», адже, на наш погляд, важко заперечити, що людина є виключно природним продуктом. У свою чергу це вимагає уникнути порушення балансу між природним і соціальним фактором у цьому питанні, а саме – замінити у назві розділу невдалий термін «особа» на визначення – «людина», що вдається справедливим та обґрунтованим.

За об'єктивною стороною ці злочини багато в чому збігаються, адже характеризуються такими обов'язковими ознаками, як: суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), що призвело до позбавлення життя людини; суспільно небезпечний наслідок – смерть людини; причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечним наслідком.

Водночас, аналіз ознак об'єктивної сторони вбивств через необережність дає підстави для твер-

дження, що вони мають суттєву відмінність від умисних вбивств, перш за все, за способом їх вчинення, що прямо впливає зі змісту ч. 2 ст. 115 КК України, а саме – коли йдеться про умисне вбивство, вчинене з особливою жорстокістю або способом, небезпечним для життя багатьох осіб, з метою приховати інше кримінальне правопорушення чи полегшити його вчинення тощо. Дослідження показує, що 95 % вбивств, передбачених ст. 119 КК України, вчиняються шляхом дії, які найчастіше знаходять свій прояв у використанні фізичного впливу на потерпілого шляхом штовхання, нанесення ударів руками та ногами (49 %). Крім того, їх знаряддями виступають вогнепальна зброя, ножі (37 %), вибухівка, бойові припаси (6 %), промислові інструменти (бензопили, електропили та ін. інструменти) і побутові прилади (8 %). Проте слід зауважити, що механізм вчинення необережних вбивств не передбачає стадій готування та замаху на злочин, характерних для умисного вбивства, а отже тому використання при вчиненні останніх аналогічних знарядь (зброї, вибухівки тощо) має інший характер – застосування за їх прямим призначенням – ураженням людини.

Теорія кримінального права не визнає співучасті в злочинах, що вчиняються з необережності. Проте, узагальнення вироків щодо вбивств через необережність показує, що на практиці їх вчинення також може мати груповий характер. Так, наприклад, двоє ОСОБА_1 і ОСОБА_3 – працівники охорони бази відпочинку, видворяючи з території бази жінку, яка вчиняла протиправні дії, не маючи наміру на вбивство, схопили її за обидві руки та поволокли із зазначеної території, після чого кинули на землю. При цьому, внаслідок падіння, потерпіла вдарилась головою та отримала тілесні ушкодження, була доставлена у лікарню, де від утриманих ушкоджень – відкритої черепно-мозкової травми, вдавненого перелому кісток склепіння черепа, померла. Судом ОСОБА_1 та ОСОБА_3 визнані винними у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 119 КК України, та кожному з них призначено покарання у вигляді трьох років позбавлення волі [4]. Вважаємо, що в даному випадку йдеться про так зване «необережне співзаподіяння», феномен якого існує на практиці, але не врегульований у кримінальному законодавстві [5].

Що ж стосується моменту закінчення умисного та необережного вбивства, то як у першому, так і в другому випадках, злочин вважається закінченим з моменту настання смерті людини [6, с. 95]. Виходячи з цього, за конструкцією об'єктивної сторони обидва злочини вважаються матеріальними.

При розмежуванні даних злочинів на практиці важливо враховувати ознаки суб'єкта вбивства через

необережність, яким може бути фізична осудна особа, що досягла на момент вчинення цього злочину 16-річного віку, адже на відміну від нього відповідальність за умисне вбивство, відповідно до ч. 2 ст. 22 КК України, настає з 14 років. Таке пониження віку кримінальної відповідальності обумовлено тим, що умисне вбивство, порівняно з вбивством через необережність, характеризується підвищеним рівнем суспільної небезпечності.

Визначальною ознакою розмежування вказаних злочинів також є суб'єктивна сторона, обов'язкова ознака якої – вина, в діянні, передбаченому ст. 119 КК України, вказана, як в назві злочину, так і в диспозиції норми, із наголосом на її форму – «вбивство, вчинене через необережність». При цьому в диспозиції відсутні такі ознаки суб'єктивної сторони, як мета і мотив, які, навпаки, є характерними та навіть в багатьох випадках обов'язковими при кваліфікації умисного вбивства. Так, для умисних вбивств, передбачених ст. 115 КК України, такими можуть бути: помста, ревності, корисливий або хуліганський мотиви чи мотиви расової, національної або релігійної нетерпимості та ін. Суб'єктивна сторона умисного вбивства характеризується виною у формі умислу, при цьому визначальним є суб'єктивне ставлення винного до наслідків своїх дій.

Як вже відзначалося, в ч. 1 ст. 119 КК України вказано, що суб'єкт складу злочину вчиняє діяння через необережність. Згідно зі ст. 25 КК України необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість. При цьому кримінальна протиправна самовпевненість наявна за умови, якщо особа передбачала настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (що проявляється у дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення (ч. 2 ст. 25 КК України). У свою чергу, кримінальна протиправна недбалість має місце тоді, коли особа не передбачала настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння, хоча повинна була й могла їх передбачити (ч. 3 ст. 25 КК України).

Вивчення судової практики показує, що серед труднощів, які виникають при кваліфікації діянь, передбачених ст. 119 КК України, є розмежування вказаних видів необережної форми вини через відшукування критеріїв такої відмінності, адже у 12 % вироків судді обмежувались вказівкою лише на форму вини – необережність, не вдаючись до обґрунтування її видів у конкретних випадках, що є недоліком, адже вказані види необережної форми вини характеризуються різним ступенем їх небезпечності.

Між тим, суб'єктивна сторона злочинів, що розглядаються, має важливе значення при призначенні

покарання. Так, згідно із санкцією ч. 1 ст. 115 КК України умисне вбивство карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років, що дає підстави відповідно до ч. 6 ст. 12 КК України розглядати його як особливо тяжкий злочин. Що ж стосується вбивства через необережність, то відповідно до ч. 1 ст. 119 КК України воно карається обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, а отже згідно із ч. 4 ст. 12 КК України вважається нетяжким злочинном.

Розглядаючи умисне вбивство, доречно відзначити, що законодавець закріпив види цього вбивства в окремих статтях КК з урахуванням обтяжуючих та пом'якшуючих обставин цього кримінального правопорушення. Зокрема, це так зване просте вбивство (ч. 1 ст. 115 КК України), вбивство при обтяжуючих обставинах (ч. 2 ст. 115 КК України), а також такі привілейовані склади, як: умисне вбивство у стані сильного душевного хвилювання (ст. 116 КК України), вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК України), перевищення меж необхідної оборони або перевищення меж заходів з метою затримання особи, що здійснила кримінальне правопорушення (ст. 118 КК України).

Що ж стосується вбивства через необережність, то така диференціація наявна лише у змісті самої статті 119 КК України, яка передбачає основний склад цього злочину (ч. 1) та кваліфікований (ч. 2). Разом з цим, судова практика показує, що суди найчастіше вбачають пом'якшуючими такі обставини: щире каяття особи винного, сприяння розкриттю злочину, явка з повинною, відшкодування моральної та/або матеріальної шкоди, відсутність попередньої судимості. У деяких справах суд мотивував доречними визнання таких пом'якшуючих обставин, як: вік та сімейний стан особи [7], утримання малолітніх дітей та вагітної жінки [8], позитивна характеристика за місцем роботи [9] та ін.

При розгляді вказаних злочинів відзначалося, що для умисних вбивств характерно закріплення в законі також обтяжуючих обставин. Так, для умисного вбивства такими обставинами є вбивство двох і більше осіб, вагітної жінки або малолітньої дитини, вбивство, вчинене з особливою жорстокістю, з корисливих та/або хуліганських мотивів, вбивство у складі організованої групи та інші обставини, наведені в ч. 2 ст. 115 КК України.

Водночас, закон про кримінальну відповідальність також закріплює обтяжуючі обставини в ч. 2 ст. 119 КК України. Обставинами, що утворюють кваліфікований склад вбивства через необережність, є вбивство через необережність двох і більше осіб.

Наше дослідження показує, що такі діяння мають у судовій практиці одиничні випадки, а отже їх питома вага складає близько одного відсотка.

Відповідно до узагальнених результатів вивчення судових вироків, зареєстрованих в Єдиному реєстрі досудових розслідувань, за ознаками складу злочину, передбаченого ст. 119 КК України, в період з 2013 по 2020 рр. обставинами, що обтяжували покарання, були визнані такі, як вчинення злочину особою, яка перебувала у стані алкогольного сп'яніння (357 випадків, 45 %), а також перебування особи, що вчиняє правопорушення у стані наркотичного сп'яніння або під впливом інших засобів одурманюючого характеру (71 випадок, 9 %).

Вплив пом'якшуючих та обтяжуючих обставин суттєво впливає на призначення покарання, адже при обставинах, що поліпшують становище особи, вона може бути звільнена від покарання з випробувальним терміном й призначенням іспитового строку (ст. 75 КК), з покладенням на неї обов'язків, передбачених ст. 76 КК України. Саме такі рішення приймають суди щодо 45 % засуджених за ст. 119 КК України. Що ж стосується умисних вбивств, у тому числі за обтяжуючих обставин, то покарання за їх вчинення, про що свідчить зміст санкції ч. 2 ст. 115 КК України, передбачає позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічне позбавлення волі, що з урахуванням їх тяжкості є цілком виправданим.

Висновки. Отже дослідження питань, пов'язаних з кримінально-правовим аналізом вбивства через необережність та його відмінності від інших видів вбивств, показує, що вказані діяння посягають на тотожний об'єкт, яким є «життя людини як сукупність суспільних відносин».

Враховуючи конституційне положення (ст. 3 Конституції України) про те, що життя людини є особливою соціальною цінністю, кримінально-правова охорона життя людини має зайняти в Особливій частині майбутнього КК України не друге, а першочергове місце. Водночас термін «особа» в законі доцільно замінити на термін «людина» як найбільш гуманістичне її визначення.

Дослідження механізму і способів вчинення вбивства через необережність, характеру злочинної поведінки, що не мають стадій готування та замаху, показує його суттєву відмінність від об'єктивних ознак умисних вбивств, які часто характеризуються наявністю поетапного, специфічного за своєю жорстокістю, інтенсивного посягання, тяжкістю його наслідків та небезпечністю знарядь і засобів вчинення.

У судовій практиці щодо вбивств через необережність констатовано випадки їх вчинення за учас-

тю декількох осіб (необережне співзаподіяння), відсутність злочинних намірів та низьких мотивів, характерних для умисних вбивств, понижений вік суб'єкта кримінальної відповідальності за вчинення останніх – все це, в сукупності, підтверджує суттєве розмежування цих діянь за суб'єктивними ознаками.

Аналіз показників застосування покарання за вказані діяння показує, що близько 45 % осіб, засуджених за вбивство через необережність, звільняється судом від покарання. Водночас, що стосується осіб, які вчиняють умисні вбивства, то кримінальна репресія щодо них обґрунтовано залишається високою.

Таким чином, дослідження вказаних злочинів показує, що, незважаючи на певну «спорідненість»

посягань на життя людини, якою характеризуються вбивство через необережність та умисне вбивство, за багатьма об'єктивними та суб'єктивними ознаками ці діяння є відмінними, що дає підстави для виключення із назви ст. 119 КК України терміну «вбивство» [10], з чим слід цілком погодитись. До речі, саме такої позиції дотримуються розробники проекту нового Кримінального кодексу України, пропонуючи вказану назву як «необережне заподіяння смерті».

Висвітлення в даній статті кримінально-правової характеристики вбивства через необережність та розмежування його об'єктивних та суб'єктивних ознак від умисного вбивства допоможуть глибше розуміти сутність указаних злочинів проти життя людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Рада України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Рада України*. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Науково-практичний коментар до Кримінального Кодексу України. Правознавець. URL: <http://pravoznavec.com.ua/books/162/12121/28/>.
4. Кримінальна справа № 495/1338/14-к. Архів Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області за 2014 рік.
5. Мисливий В. А. Співзаподіяння у злочині. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*. Сер.: Політологія. Соціологія. Право. 2018. № 3. С. 133–137.
6. Лук'яненко В. Умисне вбивство і вбивство через необережність: істотні ознаки. *Проблеми юридичної науки очима молодих науковців* : зб. наук. пр. XIV Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 11 березня 2021 р.). Київ, 2021. С. 95–97. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u213/zbirnik_2021_berezen.pdf#page=95.
7. Кримінальна справа № 1-136/10. Архів Бобровицького районного суду Чернігівської області за 2010 рік.
8. Кримінальна справа № 709/2902/2012. Архів Рахівського районного суду Закарпатської області за 2012 рік.
9. Кримінальна справа № 2/1-80/2007. Архів Вишгородського районного суду Київської області за 2007 рік.
10. Гороховська О. В. Вбивство через необережність: проблеми кримінальної відповідальності : монографія / за наук. ред. А. А. Музика. Київ, 2007. 180 с.

REFERENCES

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rada Ukrainy*, 30, art. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III. (2001). *Vidomosti Verkhovnoi Rada Ukrainy*, 25–26, art. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukrainian].
3. Naukovo-praktychnyi komentar do Kryminalnoho Kodeksu Ukrainy. Pravoznavets. URL: <http://pravoznavec.com.ua/books/162/12121/28/> [in Ukrainian].
4. Kryminalna sprava № 495/1338/14-k. Arkhiv Bilhorod-Dnistrovskoho miskraionnoho sudu Odeskoï oblasti za 2014 rik [in Ukrainian].
5. Myslyvyi V. A. (2018). Spivzapodiannia u zlochyni. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut imeni Ihoria Sikorskoho» – Bulletin of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute of Igor Sikorsky»*. Ser.: Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo, 3, 133–137 [in Ukrainian].
6. Lukianenko V. (2021). Umysne vbyvstvo i vbyvstvo cherez neoberezhnist: istotni oznaky. *Problemy yurydychnoi nauky ochyma molodykh naukovtsiv* : zb. nauk. pr. XIV Vseukr. nauk.-prakt. onlain-konf. (m. Kyiv, 11 bereznia 2021 r.) – *Problems of legal science with the eyes of young scientists: Proceedings of the All-Ukrainian Conference*. Kyiv, 95–97. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u213/zbirnik_2021_berezen.pdf#page=95 [in Ukrainian].

7. Kryminalna sprava № 1-136/10. Arkhiv Bobrovyskoho raionnoho sudu Chernihivskoi oblasti za 2010 rik [in Ukrainian].
8. Kryminalna sprava № 709/2902/2012. Arkhiv Rakhivskoho raionnoho sudu Zakarpatskoi oblasti za 2012 rik [in Ukrainian].
9. Kryminalna sprava № 2/1-80/2007. Arkhiv Vyshhorodskoho raionnoho sudu Kyivskoi oblasti za 2007 rik [in Ukrainian].
10. Horokhovska O. V. (2007). Vbyvstvo cherez neoberezhnist: problemy kryminalnoi vidpovidalnosti. A. A. Muzyka (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].

МЫСЛИВЫЙ ВЛАДИМИР

доктор юридических наук, профессор, профессор кафедры информационного, хозяйственного и административного права Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

МИКИТА АНГЕЛИНА

студентка 2 курса факультета социологии и права Национального технического университета Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

УБИЙСТВО ПО НЕОСТОРОЖНОСТИ И ЕГО РАЗГРАНИЧЕНИЕ С ДРУГИМИ ВИДАМИ УБИЙСТВ

В статье рассматриваются вопросы правовой характеристики понятия «убийство» как причинение смерти другому человеку, а также разграничение убийства по неосторожности (ст. 119 УК Украины) от умышленного убийства (ст. 115 УК Украины), происходящее по элементному составу вышеупомянутых преступлений, построив уголовно-правовую характеристику по таким критериям, как: объект, объективная сторона, субъект, субъективная сторона, способ совершения, формы вины, наказание, смягчающие и отягчающие обстоятельства.

Ключевые слова: убийство, умышленное убийство, убийство по неосторожности, лицо-преступник.

MYSLIVYY VLADIMIR

2nd PhD, professor, professor at the Department of Information, Economic and Administrative Law
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

MYKYTA ANGELINA

2nd year student of the Faculty of Sociology and Law of National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

KILLING THROUGH NEGLIGENCE AND ITS DISTINCTION WITH OTHER KINDS OF MURDER

Problem setting. According to Art. 27 of the Constitution of Ukraine, everyone has an inalienable right to life, no one can be arbitrarily deprived of life, and the state, in turn, is obliged to protect human life. Protection of a person's life, as a duty of the state, is manifested in the establishment of criminal liability, enshrined in Section II "Criminal offenses against life and health of a person" of the Criminal Code of Ukraine, who commit socially dangerous acts. whether there are criminal offenses and what punishments they should be committed.

The distinction between crimes such as premeditated murder and negligent deprivation of another's life is important, as criminal law theory still does not have sufficient information on this issue and does not have a complete list of features of the above crimes, but we tried to identify them in our article.

Target of research. Deepening their knowledge on the caution of a person's life due to inconsistency and drawing the line between possible offenses and conditional authority, clarifying the special characteristics of the perpetrator and the victim, outlining the essential features of the perpetrator and the victim, and researching the regulation of negligent proposal of a new version of the Criminal Code of Ukraine.

Analysis of resent researches and publications. The theoretical basis for the study of the problem of murder through negligence are the works of legal scholars, in particular, M. Bazhanov, V. Borisov, S. Borodin, V. Glushkov, O. Gorokhovskaya, I. Zinchenko, V. Tyutyugin, O. Us, E. Kisilyuk, V. Kuts, M. Yefimov, S. Likhova, V. Stashis, V. Shablisty and others.

Article's main body. According to Art. 3 of the Constitution of Ukraine, man, his life and health, honor and dignity, inviolability and security are recognized in Ukraine as the highest social value. Given this constitutional provision, the legislator should pay special attention to the criminal law protection of human life and health as the most important public relations. So it is no coincidence that considering such encroachments as one of the most dangerous in the criminal law dimension, the legislator established criminal liability for their commission in Section II "Criminal offenses against life and health" of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine. Due to the high public danger and the high prevalence of criminal offenses against human life and health, criminal law theory and law enforcement practice are under increasing scrutiny. Thus, the analysis of judicial practice in recent years shows that, for example, among all murders (Articles 117-119 of the Criminal Code of Ukraine) the number of persons convicted of deprivation of life due to negligence is about 15 percent annually.

In our opinion, it is also advisable to analyze the concept of "murder" by comparing the common and distinctive features of the offenses referred to in Art. Art. 115 and 119 of the Criminal Code of Ukraine.

According to scientific results, we can conclude that these offenses have many common features. It is possible to understand the common features and preconditions for the spread of these types of offenses.

Conclusions and prospects for the development. A study of issues related to the criminal law analysis of murder through negligence and its difference from other types of murder, shows that these acts encroach on the identical object, which is "human life as a set of social relations." Unfortunately, nowadays the dynamics of offenses committed in Art. Art. 115 and 119 is intensifying, so consideration of their delimitation and characterization of their features is very important. The study examines the main features of these types of crimes, as well as analyzes some provisions of national law and proposes some adjustments to them.

Key words: murder, premeditated murder, murder by negligence, criminal person.

Мисливий В. А., Микита А. А. Вбивство через необережність та його розмежування з умисним вбивством. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2 (17). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Myslivyy_Mykita17.pdf.